

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

**R. P. D. Ioannis Ivsti Lanspergii, Natione Bavari, Illvminati
Ac Religiosissimi viri, Carthusiae Coloniensis ante annos
centum Vicarii, & Magistri Nouitiorum laudatissimi Opera**

In Qvinque Tomos Distributa, à mendis expurgata, veteri integritati
restituta, & indicibus locupletata

De Sanctis

Landsberg, Johannes Justus

Coloniae Agrippinae, Anno M.DC.XXX

In quibus B. Andreas fuerit magnus, à Deo nobis exemplar vitæ bonæ
constitutus, Sermo.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-47060](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-47060)

subinde grauiores expectaturus afflictionum cruces. Aliæ enim, vt dixi, eueniunt nobis cruces à mundo, & aliæ à propriæ carnis incentiuis, aliæ à dæmonibus non modo graues, at subinde importabiles propemodum, ni Deus adfuerit adiutor & confortator. Verum, sunt & aliæ cruces multo grauiores, vt puta, quæ mittuntur ab ipso Deo, qualescunque denum sint illæ, pura, vt miseria vel afflictio grauis & intus & foris. Quas si quisque in ea dilectione, ex eoquæ fundo, vnde Deus ipse eas elargitur, susciperet, mirum pro se gaudium, iucundaquæ essentia in ipso nasceretur. Quanta pax, quantaquæ læticia inde sentiretur, quanta denique id nobilitatis foret, quis explicet? Minima sane æque vt maxima crux, quam Deus homini accidere sinit, ex ineffabilis dilectionis fundo procedit: tantæ inquam dilectionis quantæ vel maximum quod præstare ei posset, vel præstitit vnquam: quod tamen re vera (si non negligenter crucem suam suscipiat) non minus ei vtilitatis adferret, quam afflictio immensa. Aequumne ergo fuerit oculos mentis aperite, Deoquæ immensas agere gratias pro tanta eius erga nos indignos misericordia, qua dignatur per tribulationes, afflictionestquæ diuersas non modo purgare nos à peccatis, ornare sua gratia, & virtutibus (si nos ipsi saltem velimus tantam gratiam non negligere) verum vnicissimos sibi constituere amicos. Quicquid igitur aduersi, molestiæve nobis acciderit, id ex puro amore de manibus ipsius Dei accipere, illi quæ denuo offerre nos conuenit, vt & sanctus Andreas videns crucem in qua erat suscepturus mortem eminens in illius laudem prorupit, salutauit, atque cum gaudio eandem suscepit. Et nos quoque æquanimiter, quicquid nobis crucis Dominus imposuerit, portemus: vt quemadmodum socij fuerimus passionis ita & gloriæ confortes efficiamur, per Dominum nostrum Iesum Christum, qui est benedictus in secula, Amen.

SERMO DE SANCTO ANDREA.

In quibus beatus Andreas fuerit magnus, à Deo nobis exemplar vitæ bona constitutus.

Magnificauit illum rex, & scripsit eum inter primos amicos. I. Machabæorum X. De Ionatha olim Machabæo hoc ad literã scriptũ est, quod rex Alexander illum inter præcipuos amicos magnũ habuerit. Sunt autem non pauca quoque in beato Apostolo Andrea, quibus cognoscitur inter magnos præcipuosquæ Dei amicos constitutus. Fuit enim magnus fidei. Primus enim in Christum credidit: quare primus dici potest Christianus. Fuit præterea antequam Christum nosceret, discipulus Ioannis, quo constat semper eum singulari fide ac deuotione erga Deum enituisse. In hac autem fide vsque ad mortem perseuerauit, in hac fide Christum securus est, in hac fide itinera incommoda quæ multa tempore prædicationis sustinuit, in hac fide miracula fecit. In hac postremo fide pro Christo martyrium sustinuit. Est igitur magnus beatus Andreas, quia fide & sanctitate est magnus. Erat enim forti, constanti & ingenti fide præditus. Secundo, illum Christus magnum fecit in charitate. Christum enim adeo amauit, vt non difficile, sed impossibile etiam illi fieret, ab eodem separari. Ardentissimo namque illi amore copulatus, inseparabiliter eidem adhæsit. Charitatis eius

Cruces huiusmodi ex quænta dilectione mittat Deus homini.

Tribulationes vt de manu Dei suscipiendæ.

2. Cor. 1.

Andreas in quibus fuerit magnus. Christianus primus quis.

Charitas B. Andree quæta.

tis eius magnitudinem passio, ad quam tam alacer & desiderabundus accessit, manifestat. Neque enim Christum aliter sitiuit, quam ceruus sitiens ad fontem aquarum. Proximi quoque salutem diligenter zelans & procurans, varijs in locis maximè in Achaia Christum pradicauit. Vide autem quanta charitate seruebat, qui reperto & agnito Christo, non quæ euit, donec fratrem suum Simonem inueniret, quem pariter ad Iesum adduceret. Inueniens enim Iesum, se credidit inuenisse vitam: quare ne modicum quidem expectare potuit, quin bonum hoc communicaret suo fratri. Quod simili modo Philippus fecit Nathanaeli. Hoc modo vestrum erit quoque posthac filij vt faciatis, vt si qua dona à Deo perceperitis, communicetis vicissim ad ædificationem corporis Christi. Non hoc satis vobis sit, vt ipsi rectè viuatis agatisq;: sed alios etiam, quoscunque potestis Christo adducatis. Curate quantum in vobis est, vt nemo à salute æterna sit exors. Hoc, verbis, hoc precibus, hoc persuasionibus, hoc minis, hoc promissionibus, hoc præcipuè exemplo agite, vrgete, ne quispiam, præsertim de his qui vobis commissi sunt, non Christum sequatur. Christum vocibus, Christum moribus, Christum viuendi exemplo prædicare. Hæc enim est charitas, vt alter alterum inuitet, alteri alter persuadeat, alterum trahat ad Dei timorem, ad mundi contemptum, ad odium vanitatis, ad studia virtutum, ad deuotionis exercitium, ad vitæ sanctitatem, & ad Dei amorem. Hæc est inquam charitas, qua mutuo nobis & corporalia terrenaq; & spiritalia bona communicemus, & vicissim nos iuuemus, quo omnes diaboli insidijs superatis, cælestem hæreditatem possideamus. Hæc enim est dilectio quam Dominus mandat, dicens: *Hoc est præceptum meum vt diligatis inuicem, sicut dilexi vos.* Quomodo enim, aut ad quid nos aliud Christus dilexit, nisi vt beatos regniq; sui cælestis nos participes faceret?

Nam qui se in peccatis, aut qui in similitudine conformitateq; malæ voluntatis se diligunt, haudquaquam se diligunt, quia in Deo, & quemadmodum nos Christus, se mutuo non diligunt. Vides duos conspirantes ad odium, & homicidium, aliudve flagitium, fidem sibi mutuam spondentes, in sceleribus socios. Vides comessantes, bibones, helluones, pariq; studio ventri & carni seruientes. Vides in lenocinio se amantes. Nunquid hi Dei præceptum de amando proximo implent? Minimè. Quomodo enim implerent, aut quomodo in Deo se diligerent, qui charitatem non habent? Neque enim vbi mala est voluntas, ibi esse charitas potest. Nec is diligere dicendus est, qui non secundum Deum, nec propter Deum, sed contra Deum diligit. Charitas igitur non est simul peccare, non est eiusdem malæ voluntatis vni formes esse, non est studijs prauis esse pares: sed est mutuo se diligere sancto amore, ad Dei se se honorem mutuis sanctis colloquijs excitare, amoris diuini incédium sibi vicissim exufflare, ad iustitiæ opera & exercitia sancta alterutrum se roborare, propter Deum proximorum infirmitates & aliena onera portare, & proximos consolari, aliena peccata humiliter & mansuete arguere, à vitijs spiritu languidos extrahere, proximorum ærumnis compati, bonisq; congaudere. Hæc, inquam, sunt charitatis & signa & opera, quibus magnum fecit Dominus S. Andream inter amicos suos. Ad quæ vos quoque filij necum simul hortor inuitoque omnes. Tercio,

b fuit

Mal. 41.

1010. 1.

Donz Dei quomodo proximis communicanda fiat.

Charitas erga proximum quo pacto sit exercenda.

1020. 12.

Quidam vt pueri sese diligant possunt que odiant.

Charitas vera quomodo à fãsa discernatur.

fuit virtute magnus factus B. Andreas. Neque enim verbo tantum prædicauit Euangelium, sed etiam vita. Quandoquidem humilitatem, mititatem, patientiam, paupertatem spiritus, obedientiamque tota eius vita clamat. Quarto magnum sanctumque Andream fecit Christus passione. Similitudine enim suæ passionis hunc conformauit sibi, atque amicum ostendit, quia crucis passionem, genus scilicet idem suæ mortis, illum sustinere fecit. Quinto, magnum illum fecit constantia. Cum enim turbæ Andream liberare niterentur à passione, ipse quibus potuit viribus & precibus turbas sedauit, compesciuit, & ne liberaretur impediuit. Audivior namque ad sustinendam fuit mortem, quam A. Egas proconsul erat ad inferendam. Sexto, magnificauit Andream inter amicos, cælesti gloria. Coronauit enim illum assidere sibi fecit. In nouissimo enim die B. Andreas cum Iesu iudice est venturus, & iudicis sententiam assidendo confirmaturus. In his autem iam dictis hæc præstantiora atque præcipua sunt, quod vocauit illum Dominus ad apostolatū que summa est dignitas: deinde quod vocauit eum ad consortium passionis. Maiorem enim charitatem erga Christum non potuisset ostendere, quam quod tam admirabili feruore cucurrerit ad passionem, tam lætus a lacerque sustinuerit crucem ac mortem, Christi morti ac eiusdem charitati quasi vicem redditurus, quamuis non à se, sed ex dono Dei hoc habuerit. Putabat enim indignum absurdumque fore, si non pro magistro suo, si non pro Deo suo, qui pro omnibus est mortuus, ipse quoque suam vitam impenderet. Sciebat, præterea seruum non esse maiorem Domino suo, neque super magistrum esse discipulum. Audierat à piissimo Iesu, tam sibi quam alijs Apostolis dictum: Sicut misit me Pater (puta) ad passionem, ita & ego mitto vos, ut eadem quæ sustinui ego, toleretis. Expediate à mundo ea quæ ego recepi, quia non ad delicias corporum sed animarum, non ad pacem temporis, sed ad pacem pectoris, non ad ocium, sed ad laborem, ad crucem, ad mortem, ad molestias & aduersitates mitto vos. Inde ergo sanctus Andreas Iesu voluntatem doctus, summo opere in hoc Christo satagebat seruire obedireque, quod eisdem iam nouerat placere. Idcirco passionem crucemque, charitatem succensus diuina, sitiebat vehementer, anhelabatque ad martyrium. Inde ad proconsulem ipsum terrere volentem eius vox est mirum in modum laudanda: Si crucis, inquiens, patibulum timerem, crucis gloriam non prædicarem. Inde charitate constantissima fortissimamque hæc edidit ad eundem verba: Quicquid in supplicijs maius tibi videretur, excogita. Tanto namque regi meo ero acceptior, quanto pro ipso pertulero duriora, quantoque in pœnis fuero constantior. Verum, non verbis tantum constantiam præterendit, sed animo etiam exhibuit, atque pœnas patientissime tolerauit. Si quidem proconsule iubente, à viginti hominibus dure est verberatus. Quod patientissime sustinuit. Porro cum educeretur ad crucem, nunquid, ut alijs solet euenire morituris, facies eius expalluit? nunquid membra obriguerunt, vox faucibus hæsit, cor palpitauit? Aut nunquid videns paratam sibi crucem tremuit? Minime, quin potius visa cruce, quando cæteri solent exanguis fieri præ nimio horrore, beatus Andreas ingenti perfunditur gaudio, atque in sancta prorumpens verba, crucem hoc modo assatur. Salue crux sancta, quæ in Christi es corpora dedi-

Dignitas
summa vt fu-
erit Christi a-
postolatus.

1. Corin. 1.

Ioan. 15.

Ioan. 20.

Amor beati
Andree erga
crucem qui-
bus fuerit.

dedicata, & ex eius membris non aliter quam margaritis ornata. Antequam te ascenderet Dominus terrenum timorem habuisti, nunc verò cælestem habes lætitiã, quandoquidem ex desiderio susciperis, securus igitur venio ad te, ita vt tu quoque exultans suscipias me, nempe discipulum eius qui pependit in te. Amator tui namque semper fui, & desideravi amplecti te. O crux bona quæ pulchritudinem & decorem de membris Domini suscepisti, diu desiderata, sollicitè amata, sine intermissione quæsitã, & tandem nunc concupiscenti animo præparata, accipe me ab hominibus, & redde me magistro meo, vt per te me recipiat, qui per te me redemit. Beatus quoque Bernardus mirum in modum extollit hanc Andreæ patendi exultationem, moriendiquè fiduciam, dicens: Andreas homo erat similis nobis, passibilis, & tam vehementi ardore spiritus crucem scribebat, tam inaudito è seculis gaudio tripudiabat, cum paratum sibi eminus patibulum conspexisset: O crux, inquit, diu desiderata & iam concupiscenti anima præparata, securus & gaudens venio ad te, ita vt & tu exultans suscipias me. Videtis quia non capit se præ magnitudine gaudij? Ita enim inquit: Vt & tu exultans suscipias me. Ergone tanta est exultatio, vt exulteret & ipsa crux? nec lechi, hoc est, mortis, quicquam habeat crux, sed totum lætitiæ sit? Videte charissimi, quomodo hic vir Dei omnino mundum & carnem vicerat, videte quam omnino aliter, quam amicorum mundi in se quispiam, sentiebat. Quis amicorum mundi, quis præsentium bonorum amator ad crucem, ad mortem ve adeo, vt beatus Andreas anhelaret? Certè carnalis amor & amor sanctus spiritualis ex diametro simul pugnant: ideo nihil mirum est, vt fructus dissimiles generent. Gaudere in tribulationibus, exultare in penis, anhelare ad mortem, Dei amor sanctus, non mundi amor facit. Carnalis amor quærit sua commoda, sua lucra, suas recreationes, suam quietem, suum honorem: Dei amor in nulla re quærit seipsum, sed Deum solum. Accipiamus igitur sancti Andreæ vitam vt speculum, aut vt exemplar viuendi, iuxta quod nostros mores, actus & studia dirigamus. Idcirco enim eius à nobis memoria celebratur festiua, vt discamus in eius vita quid in ea sit nobis imitandum. Sanctus namque Andreas studiosissimus fuit imitator Christi. Nos igitur dum Andream imitamur, Christi vitam imitamur. Propter quem solum Andream honoramus, quia Dei seruus erat: diligimus, quia Dei amicus erat: imitamur quia Christi vitæ imitator erat. Sed dicit quis: Ego Christum imitabor, non in Andream respiciam. Benefacis Christum imitaturus. Sed vide ne ore hoc tantum loquaris (quomodo noui Euangelici neochristiani què seu Lutherani loquuntur) vera autem neque in opera Christi, neque in Andreæ vitam respicias. Quomodo enim respiceres vt imitareris, quandoquidem opera bona nihil afferis tibi prodesse? Si itaque opera bona nihil tibi conducunt, vt tu putas, quomodo tu ea frequentares, quæ derides & persequeris in alijs: Hortor tamen vt Christum imiteris, siue in eiusdem siue in Andreæ vitam prospiciens. Neque enim quando Paulus Apostolus dicebat: Imitatores mei estote, abstrahere nos aut eos quibus scribebat separare voluit à Christo, sed se iubeat proponabat què imitandum, ne deuiarent ab imitatione Christi. Propterea imitatores mei, inquit, estote sicut & ego

Bernardus.

Philip. 1.

Amor Dei & amor carnalis quomodo contra se pugnent.

Vita B. Andreæ cuiusmodi sit nobis speculū.

Sancti cur sint honorandi, diligendi ac imitandi.

Christum sequimur dum sanctos eius imitamur.

Christi, quasi diceret: Ego qui per infirmitatem Christo infirmior sum, vi-
lior, utpote peccator, homo tantum, vobis per omnia similis, me vobis
imitandum offero in his, quibus & ego imitator sum Christi, ut si fortasse
in lucem solis oculos figere non valetis, certè vel lunam, vel stellam, vel
candelam me intueamini. Ne dicatis Christus Deus fuit & homo, sine vi-
tio & fomite peccati. Quomodo illum possem imitari? Ecce me peccato-
rem hominem similem vobis imitemini, qui ex me nihil, sed Dei gratia
sum id quod sum. Me enim imitando imitamini Christum. Siquidem ego
sum imitator Christi. Quomodo ergo me dum auditis prædicantem,
Christum prædicantem auditis, quia ea quæ Christus docuit & iubet, præ-
dico: ita me si imitemini, Christum imitamini, quem ego imitor. Dico igitur:
Sanctorum ideo legimus vitas, ut eorundem operibus nos conforme-
mus, ipsorum imitemur virtutes: imo cum ipsis Christum imitemur, pro-
pter quem operamur bonum, & in cuius quicquid agimus gloriam referi-
mus. Quando ergo Andream legimus primo se tradidisse in discipulum
Ioanni Baptistæ, deinde cognita maiori Christi perfectione, & ex consilio
Ioannis eundem fuisse sequutum Christum, discamus nos quoque oportet
deuotionis fore studiosi, & de bono semper ad meliora progredi. Discamus
non sufficere charitati, nos solos esse bonos, nisi alios ad Christum
duxerimus, nisi ut & alij boni sint quoque curauerimus. Idcirco bonis ex-
hortationibus, operumque honorum prouocationibus & exemplo, alios
quoque erudiamus trahamusque nobiscum ad Deum. Quod si quid huius
rei gratia aut occasione alia propter Deum nobis occurrerit patiendum, id
si non tam exultabundi ut S. Andreas, saltem patienter & æquanimiter to-
leremus. Quod verò legimus de Andrea qui Aegæam proconsulem durioribus
arguit verbis, idque sapienti ac forti animo, docemur nulli peccato
consentire, nec homini cuiuscunque adulari aut morem gerere, (sive pro-
pter eius fauorem, beneficia, munera, siue propter minas, damna & peri-
cula quæcunque) contra Dei voluntatem: Sed quomodo Apostolus nos
monet: *Vnusquisque fratri suo placeat in bonum ad ædificationem.* Deinde quomo-
do Sanctus Andreas nec minis nec verberibus cessit, sed perseverantia con-
stantissima veritati in hæsit, pro veritateque mortem excepit, ita nos quoque
oportet domum nostram interiorem non super arenam aut sine fundamēto
ædificare, quam leuis aut tempestas aut ventus euertat, sed super petram
constantissimæ voluntatis in Christo fundatam. Sanctus Andreas pos-
tremo hanc vitam miserissimam & ærumnis plenam commutauit fe-
licitate æterna, ideo libenter hanc præsentem propter Christum
vitam exiit ac reliquit, ut æternam per eundem inueni-
ret, eiusque gloriam intraret, qui cum Patre &
Spiritu sancto est Deus benedictus in se-
cula, Amen.

1. Cor. 15.

Sanctorum
vite qua ra-
tione legan-
tur.In quibus B.
Andreas imi-
tandus sit no-
bis.

Ioan. 1.

Roman. 15.

Matth. 7.